

N:o 104.

Af Herr **J. Anderson** i Tenhult: Med förslag till ändringar i Kongl. Stadgan angående skjutsväsendet den 31 Maj 1878.

Vid den tid Kongl. Maj:ts nådiga Stadga angående skjutsväsendet utkom, antog man, att en stor lättnad kommit de reservskjutsskyldige till del, derigenom att reservskjutsskyldigheten i det närmaste ansågs vara från jordbruket skild. Sådant antagande har åtminstone inom vissa delar af landet icke hållit streck, ity att skjutsskyldigheten å flera ställen blifvit lika som förut, ja till och med mera betungande, af orsak att hästantalet vid skjutsanstalterna tilltagits för stort och tiden, inom hvilken hästarne skola tillhandahållas, allt för kort.

Af här med ena exemplaret af denna motion följande »uppgift» till det landsting, inom hvars område jag är boende, synes, att vid skjutsanstalter, hvarest under de tre föregående åren eller 1875—1878 utgått från 3 till 14 hästar per helt år, skulle vid entreprenad hållas ej mindre än 3 hästar, deraf en inom $\frac{1}{4}$ timme; att vid skjutsanstalt, hvarest inom sagde 3 år utgått från 24 till 27 hästar per år, skulle hållas 4 hästar, deraf en häst inom $\frac{1}{4}$ timme; att vid annat ställe, hvarest under åren 1875—1878 utgått årligen från 61 till 85 hästar per helt år, skulle hållas 6 hästar, deribland en häst inom $\frac{1}{4}$ timme, och vid annat ställe, hvarest under nämnde tid utgått från 183 till 323 hästar per helt år, skulle hållas 10 hästar o. s. v. Vid sådant förhållande är ej tänkbart att i en mager och glest befolkad trakt är möjligt att åstadkomma entreprenad, utan skjutsen måste såsom förut utgöras af de reservskjutsskyldige, derest ej de senare åtaga sig att tillskjuta så stort belopp per skjutsskyldig häst, att det kan blifva möjligt för den vid skjutsanstalten boende att hålla bestämda hästantalet, åkdon och skjutsmanskap.

För att på så hårda vilkor, nemligen att tillhandahålla skjuts på $\frac{1}{4}$ timme efter tillsägelse och hålla ett öfverdrifvet stort hästantal, fordras naturligtvis hög ersättning, ehvad den skall erhållas från staten, landstinget eller enskilde, enär de få skjuts, som per år utgå, ej på långt när betäcka kostnaderna.

Om kortaste tiden bestämdes till 1 timme för tillhandahållande af häst, och hästarnes antal reducerades till det nödvändiga, så att t. ex. vid skjutsanstalter, der årligen mindre än 100 hästar utgå, hölles 2 entreprenadhästar; der årligen 100 till 200 hästar utgå, 3 hästar hölles; der årligen 200 till 365 hästar utgå, 4 hästar hölles, och der årligen utgå från 365 till 500 hästar, hölles 5 hästar o. s. v., skulle säkerligen entreprenad med lätthet erhållas, på samma gång som betydlig nedsättning skulle ega rum i statens utgifter för entreprenader och de afgifter, som för samma ändamål inom landstingsområdet indrifvas.

Den nu gällande skjutsstadgan har till ändamål att åstadkomma entreprenad, och om det ej lyckas, skola de gamla skjutslagen emot en nedsatt skjutslega fortskaffa resande, samt slutligen stat och landstingsområden med icke obetydliga utgifter deltaga. Jag är icke tillfredsställd med dessa grunddrag; jag anser, att det bör vara lika skjutsersättning, ehvad skjutsen utgår från entreprenör eller tvingad reservskjutsskyldig, så vida i senare fallet skjutsen utgöres inom lika tid.

På åtskilliga andra ställen eger samma förhållande rum som i min omedelbara närhet, hvarest jag sjelf och andra innehafvare af reservskjutsskyldiga hemmansdelar, emedan vi till följd af reservhemmanens afstånd från gästgifvaregården icke kunnat täfla med ende egaren af gästgifvaregården om entreprenads erhållande, för att vara frie från uppbudning af skjutshästar, åtagit oss att utom den skjutsentreprenadskatt, vi hafva på debetsedeln, årligen tillskjuta ända till 24 kronor per mantal, enär ersättningen från statsverket och landstinget ej kan betäcka de kostnader, som entreprenören anser sig hafva, då han skall hålla stort antal hästar utan att få utgöra så mycken skjuts, att legan betäcker förlusten.

Då jag icke vill vara med om att bilda nya och obehöfliga skatter eller bibehålla gamla sådana, der de saklöst kunna undvaras, och jag är viss om, att, derest ett lämpligt hästantal vid skjutsanstalterna bestämdes och kortaste tiden, inom hvilken första skjutshästen skulle tillhandahållas, bestämdes till en timme, samt der lokala förhållanden eller andra orsaker göra hinder för entreprenaders åstadkommande, skjutsersättningen blir lika med entreprenadskjutsafgiften, betydliga belopp skulle besparas för så väl statsverket som landstingsområden, tager jag

mig friheten föreslå och påyrka, att Riksdagen för sin del ville besluta, att Kongl. Maj:ts nådiga stadga angående skjutsväsendet af den 31 Maj 1878 § 9 mom. 2 erhåller följande förändrade lydelse:

Beträffande tiden för hästars inställande må icke entreprenör tillförbindas inställa häst inom kortare tid än en timme efter anfordran eller att inom sagde tid tillhandahålla större hästantal än det, som under näst föregående år dagligen i medeltal vid skjutsanstalten utgått. — — — — —

Och att 18 § mom. 2 erhåller följande tillägg:

Hvad åter angår skjutsanstalt på landet — — — vare skyldigt emot lika ersättning, som i orten för entreprenadskjuts är bestämdt, att skjutsningen uppehålla till dess densamma kan enligt denna stadgas bestämmelse varda af entreprenör öfvertagen. — — — — —

Stockholm den 27 Januari 1881.

J. Anderson,
från Tenhult.
